

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken, Aprilis 29-ik napján, 1814-dik esztendőben.

Olasz Ország.

Az Olasz Vice-Királyal köttetett Kantonai-Alkú, melyről közlelbbi levelünkben emlékeztünk, bővebben ennyiben áll: —

Az alólírtak, minekutánna a' magok fő vezérjeiktől nékiek adott telyes hatalmat által vették volna, említett fő vezérjeiknek helybehagyások' fenntartásával az itt következő tikkelyekben égyeztek meg:

1) Ezen égyezésnek aláíratatásútól fogva fegyvernyúgvás leszen, egy részről az ő Excellentiája F. M. Gróf *Bellegarde*, a' Nápolyi Király ő Felsege, 's a' Lord *Bentinck* ő Excellentiája, más részről az Olasz Vice-Király ő Hertzegsége által vezéreltetett seregek között. —

2) Ez a' Vice-Király vezérlése alatt lévő fegyveres seregek és az öszszeszóvetkezett Fejedelmek közt való fegyvernyúgvás, 8 napokig tart azután, hogy ezen első, t. i. a' Frantzia seregek a' szövetséges seregek által elfoglaltatva lévő Frantzia tartományokat, az eleikbe szabott marsch-úton meghaladják. —

3) Ezen Frantzia seregek, mellyek t. i. a' Vice-Király' armádájának egy részét teszik, az Alpeseken fognak által menni a' régi Frantzia Ország' határra. —

4) Ha a' jelenlévő Alkúnak helybehagyatása után két napok alatt a' Frantzia seregek a' magok országlozékektől semmi újabb rendelések' nem vesznek, haladéknélkül útnak fognak indúlni, hogy osztá-

lyonként vagy Brigadánként, mint a' vidékeknek tulajdonságaik megengedik, a' magazinumos úton 's közönségesen szokásban lévő nyúgvó napok' tartásával, Frantzia országba vissza mennyenek. —

5) A' Frantzia seregek egyenesen *Turin* felé veszik azon magazinumos helyeken által a' *Pó* vize bal partján útjokat a' Piazenenzában lévő Fr. seregekkel egyetemben, a' melly magazinumos helyek vagy vidékek nékiek adattatnak. *Rim* seregek és Austriai Császári Frantzia tisztek fognak előttök menni, kiknek előre meg kell magokat győzni a' felől, hogy valyon az esztendőnek ezen szakaszában a' *Genevre* és *Tenda* hegyeiken lévő utak alkalmatosok - é az ártilleriának és egyéb seregeknek azokon való általmenetelekre. Ellenkező esetben a' *Cenis*-hegyén és *Savoyán* által fogják útjokat tenni, egyéb eránt a' 2-dik tikkellyel megegyezőleg, ezen seregek. Vigyázni kötelezetnek az említett tisztek, hogy a' seregeknek útjokat, élelmeket, és szállásaikat mindenütt a' fennálló katona régulák szerént rendeljék el. —

6) A' mi azon Olasz seregeket illeti, mellyek a' Vice-Király által vezéreltetnek, tovább is megmaradnak az Olasz Királyságnak azon tartományokban és erősségeiben, mellyek a' Szövetséges seregektől még elfoglaltatva nintsenek. —

8) Az Austriai seregek általmenhetnek az Olasz Királyság' földjein a' *Cr mó* és *Bresciai* magazinumos úton. De tsak

azután tíz napokkal foghatnak hozzá ezen mozdulásaihoz, hogy a' Frantzia seregek Fr. ország felé vissza indultak. Ezen Olasz vidékeken Olasz Biztosok kísérik az Austriai seregeket, hogy nékik ember-és marhaeledelt, szállásokat, 's szállításra való eszközöket szolgáltatassanak, mellyeknél egyebet nem is kívánhatnak ezen seregek.

8) Megengedtetik, hogy az Olasz Királyságnak egy Deputátziója az Öszszeszeövetkezett Fejedelmeknek nagy hadi szállásokra mehessen, 's azon esetben, ha az ennek ott adatandó válasz olyan nem talál lenni, hogy mindeneket illendően eligazítsion, az ellenségeskedések tsakugyan el nem kezdődhetnek a' szövetségesek 's az Olasz seregek között, a' válasznak a' szövetséges seregeknek nagy hadi szállásokról való visszaérkezések után 15 napoknak eltélések előtt. —

9) Az *Oropói, Palma-nuoval, Vencenzi, és Legnanói* várak, minden erősségeikkel egyetemben a' mostani állapotokban általadatnak, a' jelen lévő egyezésnek helybehagyattatása után haladék nélkül az Austriai armádának. Ez az általadás a' folyó hónap' 20-dikán a' szokásban lévő rendtartások szerint megyen véghez. —

10) Az ezekben lévő őrző seregek minden hadi tisztelettel, fegyvereikkel, bagázsáikkal, kassáikkal, rubázatbéli készületeikkel, tsatázó ágyúikkal, munitziós szekereikkel, 's a' katonai adminisztrációt illető papirossaikkal egyetemben, mennek-el. Az indzsínöri és ártilleriai papirossak pedig által adattatnak az Austriaiaknak; —

11) Minden polgári, 's az adminisztrációhoz tartozó és igasságtévő tiszteknek, kiknek az őrző seregekkel elmenni kedvek leszen, megengedtetik az elmenetel minden tulajdon vagyonaikkal 's az ő szolgálatjokat illető írásaikkal egyetemben, Azon írásokat, Documentumokat, és Archivumokat ellenben, mellyek a' réajok bizattatva lé-

vő adminisztrációt illetik, az Austriaiaknak tartoznak által adni. —

12) Az ezen várakba találtó Frantzia seregekre nézve azok a' feltételek határozatnak-meg, mellyek fejebb az egyéb Fr. seregekről meghatározottak. —

13) Hogyha a' nevezett várak közzül valamelyik a' jelenvaló egyezésnek megerősítettése 's kiterjesztése előtt már különösen kapitulálni talált volna, az ő kapitulatiojok ugyan szoroson megtartatik és bétöltetik, tsakhogy az azokban találtató seregek, az Olaszok úgy mint a' Frantziák, armádáikhoz haladék nélkül elmenni köteleztetnek. —

14) Az ezen négy erősségekbéli seregek magazinumos úton mennek-el, 's eleség, szállás, és szállító eszközök adatnak nekik. —

15) A' mi ezen várak' kiűresítettésének módját 's az ispotályokban hátramaradó betegekre és sebesekre való gondviselést, 's végezetre a' nékik kívántató szállító eszközöket illeti, ezek eránt a' várkomendánsok, 's az ostromló seregeknek vezérjeik egyinás között különös egyezésre lépjenek. —

16) Az ezen várbéli őrző seregeknek kísérésekre kineveztetendő Stabális tisztek vigyázni köteleztetnek, hogy a' szállításra fordítatandó szekerek minden magazinumos statzióknál mások által tseréltessenek fel. —

17) Haladék nélkül Olasz és Frantzia Stabális tisztek küldettetnek-bé ezen váraknak Komendánsaikkal, a' kik ezeket a' jelenlévő fegyvernívűgvas felől tudósítsák, 's nékik parantsolatot vigyenek az eránt, hogy magokat ezen egyezéshez tartsak. —

18) A' jelenlévő Katonai Egyezés azon esetben, ha megerősítettetik, mennél rövidebb idő alatt lehet, tseréltessék-ki költségön. Költ Mantua mellett a' Schiario-Riczinói kastélyban, Aprilis 16-dikán 1814-ben. —

„Gróf *Neuperg*, a Mária Theresia katonarendje Rittere, az Orosz országi Sz. Anna rend' nagy keresztese, Sz. György rend' Rittere, a' Svétziai pallas-rend Kommandatori keresztese, ő Cs. Kir. Apostoli Felsegének Camerarius, Feld-Marschal-Lajtnant. 's az Olasz armada előljáró seregeinek vezérjek.

„Generalis *Dode de la Bremerie*, Frantzia birodalombeli Báró, Betsület Legióeli tiszt, 's az Olasz Királyságbeli Indzinóri Kar' Kommandansa.

„*Zuchy*, Osztályos Generalis, Mántuai Kormányozó, Birodalombeli Báró, Betsület-Legió tisztje, 's a' Vas Korona Rittere.

„Az én teljes hatalmam szerint, 's mint az Austriai Császár ő Felsege Olasz országban lévő armadájának fő vezére, jónak találjuk és helybe hagyjuk a' jelenlévő Katona Capitulatioinak feljebb előhozott tikkelyeit. Költ *Veronában*, April. 17-dikén 1814. —

„Feldmarschal Gróf *Bellegardé*.

A' *Bergamói* vidéket valami 1000 szökevény Conscriptusokból álló tolvaj sereg nyughatatlanokdtatja, a' melly magának Vezért választván, azt megkoronázta, 's a' koronázást minden szokásban lévő formálásokkal vitte véghez, a' melly végre egy faluból a' papot erőszakkal elvivén azt püspökké tette. Senkit nem bánt a' sereg, csak a' ki ellene áll; derék fegyveres készülettel van; semmi magános embert meg nem foszt, csak azt az adót szedi-fel, melyet a' Statusnak fizetni tartoznak a' helységek. Nem régen 400 belső hátorságra ügyelő katonák küldetettek - ki ellenek, de semmire sem mehettek véllék.

Frantzia Birodalom.

Mint hogy Kardinális *Maury*, mint *Párisi* érsek ezen hívatalt csak Napoleon-tól kapta vala, de abba a' Pápától az anya-

szentegyház' rendtartásai szerint mind ez ideig bé nem tétetett, tehát mind eddig csak mint a' Párisi megye' Káptalanjának *Delegátusa*, úgy folytatta az Érseki hívatalt. Ezen Káptalan úgy ítélvén, hogy eljött volna már az ideje, hogy jussával éljen, e' hónap' 9-dikén rendkívül való gyűlést tartott, a' melyben kinyilatkoztatá, hogy az előbbeni Országlószek alatt történt Érseki kineveztetés erőtelen legyen, melyre nézve a' maga tagjai között három Generalis Vicariust nevezett - ki. Így módon tulajdon hatalma szerint semmivé tette ezen Káptalan a' Kardinális *Maury* Érsekségét, a' ki magát az előbbeni Országlószekekhez mutatott nagy engedelmessége által igen gyűlölségesse tette vala. Ezek a' környűllások okozták, hogy a' nevezett Kardinális, ki már a' Husvéti innepi szolgálathoz magát egészen hozzá készítette vala, nemcsak hogy ebben megakadályoztatott, hanem az Érseki palotát is oda hagyni kénytelenített. Most már visszatér a' *Montefiascone*i Érsekségbe, melyet a' Pápa még a' régibb időkben akkor adott volt néki, midőn, mint a' Revoluziónak 's Republikának ellensége, 's a' Clerusnak oltalmazója, Frantzia országból elkergettetvén *Rómában* talált magának menedék helyet.

Orosz Császári Státustitoknak Gróf *Nerselrode* ilyen Hirdetést adott - ki Párisban April. 6-dikán: — „Sokak az Orosz Császár ő Felsegébe helyheztetett igen természet szerint való bizodalom által indítván, esedező leveleket nyújtottak bé ő Felsegéhez, mellyek azoknak tulajdon személyes állapotjokat illetik. Réám van biztatva, hogy nyilatkoztassam - ki ezeknek, hogy ő Cs. Felsege, a' ki azért jött Frantzia országba, hogy a' békességnek helyre álltatását 's Frantzia országnak boldogságát előmozdítsa, kötelességének tartja lenni azt, hogy magát semmibe, a' mi a' törvényekneknek betölttetéseket 's a' belső administratziót illeti, belé ne clegyítse.

Ehez képest mind azok, kiknek valami kérések van, a' Hivatalokhoz, és a' Provisoriai Országlószerűkhöz adják - bé azokat. —

Külömbkülömb személyek, a' kik Fr. országnak belső részeiről jöttek, jelentik, hogy ott még imittamott nyughatatlanság mutogatja magát. Egyátallában idő is kívánatik ahoz, hogy az indulatok lassanlassan megengesztelődjenek, 's a' dolgoknak új rendjéhez hozzá tanuljanak: melyre nézve igen hihető, hogy az összeszövetkezett Fejedelmek' seregeiknek Frantzia országban való megmaradások még egy ideig szükséges leszén, a' míg t. i. a' belső organizáltatásnak munkája tökéletességre mehet, és a' belső rend közönséges állandóságot ígér.

Hivatal szerint való tudósítások, Párisból Aprilis 18-dikán: —

„Ó Austriai Cs. K. Felsege April. 16-dikán *Rambouillet*-be ment, hogy ő Felsegét *Mária Louisia* Császárnét, a' *Pármai* és *Piacenzai* Hertzegnet, meglátogassa. Császárné ő Felsege, ki már néhány napoktól fogva rosszul lévén a' szobából ki nem ment, ekkor tsakugyan kiment és a' kastély ajtajáig eleibe ment, a' maga fiával a' *Pármai* és *Piacenzai* Hertzeggel, udvarnokjaitól kísértetvén, a' maga Felseges attyának; ki is a' maga Felseges leányát annak szobájába vissza kísérvén, több órákig maradt nálla. —

„Ezek valának az első szerentsés órák, mellyekben ez az ifjú Monarcháné az utolsó időbeli politikai zivatarok között, az Országlás' terhének példa nélkül való bátorsággal és alhatatossággal való hordozása után, részesült. Császárné ő Felsegét szemlátomást való módon megvidította ez az egygyütt való beszélgetés, 's azután haladék nélkül kinyilatkoztatta, hogy kész követni a' Császár ő Felsege' meghívását, 's el fog néhány hetekre a' maga Császári Familiájához utazni. —

„Császár ő Felsege *Ramboillet*-ben

hált ezen éjjel, a' honnét 17-dikben Párisba ismét vissza érkezett. —

„Császárné ő Felsege 22-dikben indúl el *Austria* felé, a' hol a' *Schönbruni* kastélyba száll-bé. A' *Montebellói* Hertzegné, 's több hűséges tselédjei, követni fogják. Császár ő Felsege Gen. Major Gróf *Kinskyre*, 's Gróf *Wrblna*, *Eugénius*, és *Taaffe* Camerárius urakra bízta, hogy ezen útjában legyenek kísérői Császárné ő Felsegének. —

„Ez a' Felseges Császári leány, a' ki a' maga, Históriaiban is ritka elszánása által, nagy és megmaradandó just szerzett magának hazája' háládatosságára, az egész Frantzia nemzetnek áldáskívánása között vál-meg Frantzia országtól, a' hol azt a' szép hírt nevet hagyja maga után, hogy számtalan sok jót tett, és igen sokaknak könnyhullatásait megszáraztotta, a' maga hibája által pedig tsak egy könytsepek kiejtését sem okozta ezen veszedelmes időkben! —

Ezen hivatal szerint való tudósításokhoz még e' következő szavakat tették ugyan tsak az April. 18-dikán indúlt Párisi közönséges levelek: — „Császárné ő Felsege, a' kit Császár és király ő Felsege tegnapelőtt *Rambouillet*-ben meglátogatott, ugyan ott fogja holnap az Orosz Császár ő Felsege látogatását elfogni, melly után Frantzia országot kevés napok alatt ide fogja hagyni. Virtusainak emlékezete örökre betses és drága fog maradni a' Frantziák' szívének. —

„Ma vissza jött ő Austriai Csász. Kir. Felsege Párisba, 's délután látogatására ment ő Felsege, *Metternich* ő Hertzegségétől kísértetvén, *Monsieur* ő Királyi Hertzegségének az Ország General-Lajtnantjának.

„Az ő Cs. Felsege' megérkezésének napján ezen két szó volt az armádáknál a' parola: *Béts* és *Ferentz*.

Monsieur, általadatván neki a' Provisoriai országlás, egy *Provisoriai Status*

tanútsot rendelt, melynek ezek nevezettek tagjaisá: Hertzeg *Benévent*, Hertzeg *Conegliano* (M. Moncey), Hertzeg *Reggio* (M. Oudinot), Hertzeg *Dalberg*, Senátor Gróf *Jaucourt*, Senátor Gróf *Beurnonville*, Abbé *Montesquieu*, Gen. *Desolles*. — Báró *Vitrosles*, Titoknok.

Lord *Wellington* bément *Toulouse* városába, de a' mellyet még egy új verekedésnek és győzedelmeskedésnek kellett megelőzni, mellyet ilyen szavakkal hirdett ki a' *Monitör* Aprilis 18-dikán: —

„Semmi nem mutatja világosabban, hogy melly nagy bünt tettek azok, kik az Országlószékeknek parantsolatait Április 1-ső napjától fogva eltitkolták, mint az az új és haszon nélkül való vérontás, a' melly 10-dikben *Toulouse* mellett történt. —

„A' *Dalmatziái* Hertzeg [*M. Soult*] mind azok mellett az előre való eszközök mellett is, mellyek által a' Provisoriai Országlószék ötet azon nagy történetek felől, melyek Fr. Országnak és a' világnak a' békeséget vissza adtak tudósítani kívánta, semmit meg nem tudhatván, az ütközetet elfogadta. Az egyenlő vitéségnek resultumától, az egymás eránt való tisztelettől, általjárattatva lévő seregek ismét megmérkezének egymással, 's a' Frantziák végezetre *Toulouse* városát, annak hősői oltalmazása után oda hagyák. Mi az osztályos Generális *Toapia* elesését, 's *Harispe* és *Barrat* terhesen való megsebesedéseket sajnálhatjuk. Megsebesedtek továbbá Gen. *Beilier*, *Gasquet*, egy Oberster, 's egy Artillerista Major. Ha a' vitézeket meg nevezni akarnók, ezen ármádának minden tisztjeit, minden katonáit meg kellene nevezniük, kik a' Marschall rendeléseit minnyájan nagy álhatalossággal teljesítették: de melly mélységes keserűség járja által minnyájunknak szíveket, ha meg gondoljuk, hogy a' haza ezt az illy nemes vért, illy dicsőséges áldozatot, a' dolgoknak hírül való adása által jobban meg nem bészülhette, de sőt in-

kább a' történetek egy valóságos barbarismus egy megbotsáthatatlan machiavellismus segedelmével, titokban tartattak. —

„Már most mindenekről tudósítatva vánnak a' Marschallok; nints már egy seregünk is, a' melly már mindeneket ne tudna, és a' közönséges békeségnek viszatérésén ne örvendezne.“

Summás előadása azoknak a' történeteknek, mellyek a' Pápanak Fon ainebleau városából letz elindulása előtt kevés napokkal előfordultak: —

„A' *Bourgesi* Érsek néhány versben a' Szent Atyához küldetett a' múlt Januáriusban Napoleontól, hogy őtet valami égyezésre reá vehesse, de semmire sem mehetett. Azután három fő Papok (Praelátusokat) küldettek hozzá; a' Pápa tsak kétót bocsátott-hé magához, hanem midőn látta, hogy ezek sem akarnak egyebet, hanem minden erőlködéssel arra akarják felindítani ő Szentségét, hogy valamely áldozattal reá ajánlja reá magát, a' rozszabb következésnek eltávoztatásáért így felelt ő Szentsége: No, tsak engedjek-meg hát, hogy eddig való szeavedéseimhez méltó módon hathassak-meg.“ — A' *Bourgesi* Érsek azonközben tsakugyan azután is igen gyakran mevé a' Szent Atyához, végezetre tudtára adatta néki ő Szentsége, hogy írásban adja-hé a' maga kívánságait. Végezetre ezen írással is megjelent az Érsek ő Szentségénél, melynek ez a' feltétel volt a' tárgya, hogy Napoleon kész lenne a' Pápák volt státusaiknak egy részeket vissza adni, ha a' többeket ő Szentsége önként által engedné. Ő Szentsége így felelt az Érseknek: A' *Sz. Péter*' uradalma nem az én tulajdonom, hanem az Anyaszentegyházé, melyre néve én abból semmit másnak nem engedhetek. Azonközben mondja-meg az Érsek a' maga Császárjának, hogy hi az Istenek úgy titzene is, hogy én a' magam háncimért Rómába vissza ne menyek, az utánnamkö-

vetkezendő Pápa mindazonáltal, a' Frantzia Országlószéknek minden iparkodásai mellett is, győzedelmeskedve bé fog oda menni." — Azután mentegetni kívánta az Érsek Napoleont, azt mondván, hogy néki leg jobb czélzásai volnának, a' melly szókra e'képpen felelt ő Szentsége: Még is nagyobb bizodalom van nékem az őszsze szövetezett Fejedelmekhez, mint ő hozzá! — a' melly szavakat igen különöseknek lenni találván az Érsek, kérte a' Pápát, hogy magyarázza-meg azokat, — melyre így felelt ő Szentsége: Nem illik az én hozzám, hogy ezt a' magyarázatot tegyem, Érsekségedhez sem, hogy azt meghalgassa." —

„Látván végezetre az Érsek, hogy semmi czélját el nem érheti, így szóllott: Szentséged tsakugyan haladék nélkül visszavittetetik Rómába; ez a' Császár' akaratja." — De minden Kardinalisaimmal együtt-é? — kérde Pápa ő Szentsége az Érsektől, a' ki e'képpen felelt: Ez most egyszerre meg nem eshetik; a' Császár' czélzásai leg jobbak: de a' környülállások nem engedik, hogy a' Kárdinalisok mind egyszersmind útnak indíthatassanak." — A' Pápa így szóllott: No hiszem, ha tsakugyan azt akarja az Érsek' Császárja, hogy tsak úgy térjek vissza, mint Pap, jól tudom én, hogy tsak Pap vagyok, 's tsak egy szekerre van szükségem az útra; semmit nem óhajtok úgy, mint azt hogy Rómába lehessenek, 's Pásztori hivatalomat folytathassam." — „Szent Atya!, így szóllott az Érsek, ő Felsége jól tudja, mivel tartozék az Anyaszentegyház' Fejének; megismeri annak méltóságát; tisztességesen elkísérteti Szentségedet: egy Oberstertád Szentséged mellé kísérőnek." — (Végezetét lásd a' Toldalékban (*).

Nagy Britannia.

Londonból April. 12-dikén. Azt a' bajót, melly XVIII-dik Lajost Frantzia országba haza viszi, a' Clarencei Anglus Királyi Princz vezérli, mint Admirális. Most alig telik-elegy nap, hogy külömb-külobm módon ki ne nyilatkoztatná az Angliai Régens Princz a' Frantzia Királyeránt a' maga tiszteletét. Hasonló figyelmetességgel viseltetik a' több Frantzia Princzekhez is. A' mult vasárnap kiküldvén az Angliai Nagy Kamarás urat Lord Herrfordot a' Királyhoz, meghívta, hogy jönné-bé falusi lakásáról Londonba, mellyet, mint reménlik, el is fogadott ő Kir. Felsége.

Béts, April. 29-dikén.

A' Fárisból Április 21-dikén indult Hivatal szerént való tudósítások ma adtak-ki Bétsben. Ezek itt következnek: —

„Ő Cs. K. Felsége még Párisban van. Április 19-dikén az egész Senátust maga eleibe botsátani méltóztatott. —

„Ő Cs. K. Felsége azon órákat, mellyekben magát a' Kabinéthéli foglalatoskodásoktól elvonhatja, a' Frantzia fő városban találtató mesterségi kintseknek és minden nevezetességeknek megnézegetésekre fordítja. Valahol magát mutatja ő Felsége, mindenütt örvendező kiáltások által tiszteltetik a' néptől. —

Eszterházy Pál Császári Királyi Camerárius ő Hertzegségét, követségbe küldötte ő Cs. K. Felsége a' Frantzia Királyhoz, a' hova 20-dikban indult-el a' Hertzeg.

(Azt a' beszédet, mellyet a' Beneventi Hertzeg a' mingyár említett audientzián a' Senátus nevében ő Austriai Cs. K. Felségéhez intézett, 's azt a' Feleleletet, mellyet ő Felsége erre adott, tsak a' jövő keddi újjágunkban adhatjuk-ki).

Április 27-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 207 1/2 forintot Váltótzédulában.